

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์
วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

1.1.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติ ของจังหวัดปัตตานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในจังหวัดปัตตานี ทั้ง 12 อำเภอ จำนวน 4,415 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม คือ ตัวแทนของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 354 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มหลายขั้นตอน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพในครอบครัว รายได้/เดือน อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม/ทบทวน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานีกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันภัยอุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ส่วนที่ 5 เป็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ซึ่งผ่านการทดสอบ จำนวน 30 ชุด และผ่านการทดสอบหาความเที่ยง (Reliability ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ พบว่า มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96)

1.3 ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในจังหวัดปัตตานี พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 มีอายุในช่วงระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 74.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับเทียบเท่า จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 สถานภาพสมรส จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 มีรายได้/เดือนระหว่าง 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 ประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนจนถึงปัจจุบัน โดยอาศัยอยู่ในชุมชน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4

1.3.2 ปัจจัยสนับสนุน

ปัจจัยสนับสนุนของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในจังหวัดปัตตานี พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม/ทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 81.4 และความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานีกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7

1.3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติ พบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.21$)

2. การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ซึ่ง อปพร. มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อแยกเป็นรายด้าน รายละเอียดเป็นดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางอีกเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ อปพร. มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามพยากรณ์อากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา/การแจ้งเตือนภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ การเป็นแกนนำในการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทราบถึงอันตรายของอุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางอีกเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ อปพร. มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับเทศบาล/อบต./สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานี การจัดเตรียมและสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น ส่วนราชการ มูลนิธิหรือองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดภัย เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเห็นได้ว่าการได้รับชุดเครื่องแบบ อปพร. จากการฝึกอบรมเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า อปพร. อาจจะไม่ทราบในผลประโยชน์ที่จะพึงมีพึงได้ เช่น การใช้สิทธิในการลดหย่อนค่าโดยสารรถไฟ การได้รับใบอนุญาตในการพกพาอาวุธปืน เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเห็นได้ว่าการประเมินผลการดำเนินการในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการเข้าร่วมประชุมประชาคม อปพร. และได้แนะนำหรือแสดงความคิดเห็นให้กับท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการภัยเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อปพร. มีส่วนร่วมในการประเมินผลน้อย เช่น การประเมินผลเพื่อคัดเลือก อปพร. ดีเด่น การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. เป็นต้น

ทั้งนี้ อิบราฮิม ณรงค์รักษาเขต และคนอื่น ๆ (2548) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือ กระบวนการที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนในการวางแผน การดำเนินการ การตัดสินใจ หรือร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของคนหรือสังคม รวมไปถึงการติดตามและประเมินผลในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตนและสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นจะต้องดำเนินไปตามรูปแบบ และกระบวนการ หรือตามสิทธิเสรีภาพที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน นกทวี (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บัญชาการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเข้าร่วมดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งในการดำเนินการบริหาร การกำกับดูแลอาสาสมัคร การคัดเลือก การฝึกอบรม สิทธิ หน้าที่ และวินัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย อีกทั้งเมื่อเกิดภัยขึ้นในท้องที่ใด ผู้อำนวยการในท้องที่นั้น ๆ สามารถสั่งให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในสังกัดเข้าไปช่วยเหลือประชาชนได้

สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า “เพศของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าในการเปิดรับสมัครคัดเลือกบุคคลเข้ามาฝึกอบรมเพื่อเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนนั้น เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมใน

กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ โดยมีได้กำหนดเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ชัยพร เจียมตน (2548) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศชายและเพศหญิงกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิ์เท่าเทียมกันตามกฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นเดียวกัน ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกสิทธิ์ ศุทธิศาสนกุล (2545) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เพศ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของจรูญพันธ์ เชี่ยววิทย์ (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลท่าโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ป่าเขาหลวงไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรป่าชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านท่าวังไทร ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า เพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม จึงเห็นได้ว่า เพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า “อายุของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อายุของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อายุต่ำกว่า มีส่วนร่วมมากกว่า อปพร.ที่มีอายุมากกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า อปพร.ที่มีอายุน้อยกว่า มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับสุรตน์ รัตนะ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับกฤษฎะชัย ลิ้มบุญแดง (2545) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมด้านยาเสพติดและการพนันในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อายุแตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมแตกต่างกัน

จึงเห็นได้ว่า อายุมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่า “ศาสนาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ซึ่งในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 85.47 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 14.39 นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.13 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีศาสนาต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็มีจิตอาสาที่จะช่วยเหลือประชาชนเหมือนกัน จึงเห็นได้ว่า ศาสนา ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวว่า “ระดับการศึกษาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่า ไม่ว่าการศึกษาในระดับใดก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐได้ ถ้า อปพร.ผู้นั้นมีความสนใจและเต็มใจที่จะช่วยเหลือประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับดวงเดือน นกทวี (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต และสอดคล้องกับ วิวัฒน์ ภูคนองศรี (2537) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เนื่องจากงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการและมีความสนใจเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ สมหมาย กิตยากุล (2542) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวาย จังหวัดเชียงรายพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอยู่อาศัย การได้รับข่าว การเป็นสมาชิกกลุ่มและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติส่วนระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการมี

ส่วนร่วม จึงเห็นได้ว่า ระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวว่า “สถานภาพในครอบครัวของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าสถานภาพของ อปพร. กับการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อกัน โดยที่ อปพร. ที่มีสถานภาพโสด จะเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า อปพร. ที่มีสถานภาพโสด ไม่มีภาระที่จะต้องรับผิดชอบมากมายนักในขณะที่ อปพร. ที่มีสถานภาพหม้ายมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า อปพร. ที่มีสถานภาพหม้ายอาจจะมีภาระต้องรับผิดชอบดูแลครอบครัว แต่ผู้เดียว สอดคล้องกับกฤษณะชัย ลิ้มบุญแดง (2545) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการควบคุมอาชญากรรมด้านยาเสพติดและการพนันในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพในการสมรสแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า สถานภาพในครอบครัว มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติ

สมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวว่า “รายได้ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่า ไม่ว่าจะมียาได้น้อยหรือรายได้มาก ก็มีความเสถียรที่จะทำงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนและในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า รายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับพัชรินทร์ สมบูรณ์ (2547) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในโครงการเมืองไทยแข็งแรงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการเมืองไทยแข็งแรง ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แต่เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ ไม่พบความแตกต่าง และสอดคล้องกับชัยสิทธิ์ ภูวภิรมย์ขวัญ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรรมการชุมชนในการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม และยังสอดคล้องกับจักรพงษ์ ทองเพชร (2539) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล พบว่า รายได้มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรป้าชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านท่าวังไทร ตำบลวังหมี อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า รายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม จึงเห็นได้ว่า รายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 7 กล่าวว่า “อาชีพของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเห็นได้ว่า อปพร. ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพอื่น อาจเป็นเพราะว่า อปพร. ที่มีอาชีพรับราชการนั้น มีความเข้าใจในบทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งสอดคล้องกับดวงเดือน นกทวี (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับสุรัตน์ รัตนะ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับจรูญพันธ์ เชื้อววิทย์ (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ป่าเขาหลวงแตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของวันชัย หิรัญวัฒน์ (2536) ที่ได้ศึกษาความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในอำเภอมืองจังหวัดปัตตานี พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากว่าการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเป็น

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Hierarchy of needs) ประชาชนที่ประกอบอาชีพทุกอาชีพต่างก็มีความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงเห็นได้ว่า อาชีพ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 8 กล่าวว่า “ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนจนถึงปัจจุบันต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า อปพร. ที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีความต้องการและมีจิตอาสาที่จะเข้ามาช่วยเหลือประชาชน และภาครัฐในการป้องกันภัยธรรมชาติเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับสุรตนะ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับพนมกร สุวรรณรัตน์ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเห็นได้ว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 9 กล่าวว่า “ความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม/ทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม/ทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่าอปพร. ไม่ว่าจะมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ก็อาสาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติ ทั้งนี้ สอดคล้องกับ ชัชวาล เอี่ยมเจริญ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันอาชญากรรมในจังหวัดนนทบุรี จากการศึกษ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรม ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม และ สอดคล้องกับ ชาตรี สองสี (2542) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้าน ในการดำเนินงานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน : กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรในท้องถิ่นของตน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจมองได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ได้รับการอบรมหรือมีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเอง แต่ที่ได้โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาค่อนข้างน้อยอาจเป็นเพราะการดำเนินงานเป็นไปโดยหน่วยงานหรือเอกชนที่ประมูลงานหรือโครงการได้ ทำให้เกิดส่วนขาดตรงนี้ไป อีกอย่างหนึ่งคือ รัฐไม่ได้มีการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบในโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงการมีส่วนร่วมได้ และสอดคล้องกับ ศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรป่าชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี บ้านท่าวังไทร ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความตระหนักในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม จึงเห็นได้ว่า ความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม/ทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานข้อที่ 10 กล่าวว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานีกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานีกับอปพร. แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากธรรมชาติของจังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอปพร. ที่มีความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด จะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าในระดับอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อปพร. กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานี ก่อให้เกิดความเข้าใจในภารกิจ บทบาทหน้าที่ของ อปพร. และเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ จรูญพันธ์ เชื้อววิทย์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่า การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกชุมชน การติดต่อสัมพันธ์บุคลากรของรัฐ แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานีกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีอิทธิพลต่อ

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติของจังหวัดปัตตานี พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้มากขึ้น เพื่อที่จะให้ อปพร. เข้ามามีส่วนร่วม และสามารถเป็นกำลังหลักในการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดภัยพิบัติได้ ดังนี้

3.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การแจ้งเตือนภัยให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทราบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรส่งเสริมโดยการให้ความรู้/การประชาสัมพันธ์ให้ อปพร. เห็นความสำคัญของภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น เพราะการแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเป็นการเตรียมความพร้อมในการกรณีที่ภัยจะเกิดขึ้น ซึ่งประชาชนจะได้เตรียมอพยพสิ่งของ/ทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัย และสามารถลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ส่วนในกิจกรรมอื่น ๆ ของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็ต้องส่งเสริมให้ อปพร. มีความตระหนักในภัยที่จะเกิดขึ้นอีกเช่นกัน

3.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจุดเสี่ยงภัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรแจ้งให้ อปพร. ทราบว่าในท้องถิ่นที่ อปพร. อาศัยอยู่มีจุดเสี่ยงภัยอยู่ในพื้นที่ใดบ้าง โดยอาจจะมอบหมายหน้าที่ให้ อปพร. เข้าสำรวจจุดเสี่ยงภัย หากมีสิ่งใดผิดปกติให้แจ้งหน่วยงานภาครัฐทราบทันที ส่วนในกิจกรรมอื่น ๆ ของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการก็ควรส่งเสริมให้ อปพร. เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้นเพื่อเป็นกำลังหลักในการที่จะช่วยเหลือภาครัฐ เพราะ อปพร. สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนของการเกิดภัย ทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย และที่สำคัญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแจ้งให้ อปพร. ทราบถึงบทบาท หน้าที่ และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับ อปพร. ที่เสียสละเวลาปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลือภาครัฐและประชาชน

3.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า การได้รับการเสนอชื่อเข้ารับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด และในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย จึงควรให้ความสำคัญกับด้านนี้ให้มาก โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรแจ้งให้ อปพร. ทราบในสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากภาครัฐ เพราะ อปพร. เป็นอาสาสมัครที่ไม่มีค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเหมือนอาสาสมัครประเภทอื่น และถ้า อปพร. ทราบถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อาจจะเป็นสิ่งจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นกว่าเดิม เพราะการช่วยเหลือประชาชนและภาครัฐเป็นความภูมิใจและมีเกียรติของ อปพร.

3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อคัดเลือก อปพร. ดีเด่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปัตตานี ควรส่งเสริมให้ อปพร. มีส่วนร่วมในด้านนี้ให้มากขึ้น เพราะผลการประเมินจาก อปพร. สามารถที่จะนำมาปรับปรุงการบริหารงานในกิจการ อปพร. ได้เป็นอย่างดี สามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้รับ จาก อปพร. ในทุกพื้นที่ของจังหวัดปัตตานี มาปรับปรุง แก้ไข การปฏิบัติงาน และสามารถที่จะดำเนินงานในกิจการ อปพร. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรนำตัวแปรอื่นเข้ามาทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติ เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจในการสมัครเข้ามาเป็น อปพร. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ อปพร. เป็นต้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของ อปพร. ในภัยด้านอื่น ๆ เช่น ภัยจากการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภัยจากอุบัติเหตุการจราจร เป็นต้น

3.2.3 ควรมีการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ อปพร. ในการป้องกันภัยจากภัยธรรมชาติในพื้นที่ของจังหวัดอื่น ๆ ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง และปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

3.3.4 ควรศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ว่ามีการส่งเสริมการดำเนินงานในกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมากน้อยเพียงใด